

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 29.04.2026
FU-sak: 16/26		Arkivsaknr.:

Horisont Europa 2.0, EUs rammeprogram for forskning og innovasjon 2028-2034

Bakgrunn

EUs nåværende rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa, utløper i 2027. EU arbeider nå med innretning av nytt program for 2028-2034. Det neste rammeprogrammet fortsetter under navnet 'Horisont Europa', og omtales ofte som FP10, siden det er 10. i rekken. 16. juli 2025 la Europakommisjonen frem sitt forslag for det neste Horisont Europa for Rådet (medlemslandene) og Europaparlamentet, som nå behandler forslaget ved å vedta egne posisjoner før de høsten 2026 skal gå i gang med forhandlinger mellom de tre institusjonene. Det nye programmet trer etter planen i kraft 1. januar 2028.

Budsjett

I perioden 2021–2027 har programmet et budsjett på om lag 93,5 milliarder euro. I sitt forslag til neste langtidsbudsjett (2028–2034) foreslår Europakommisjonen å øke Horisont-budsjettet til om lag 175 milliarder euro. Europaparlamentet ser ut til å posisjonere seg for å kreve et høyere budsjett (220 milliarder euro), men her ligger makten til slutt hos medlemslandene som skal finansiere programmet (Rådet). Kommisjonens budsjettforslag omfatter hele EUs budsjett for de neste syv årene, noe som betyr at det er EUs finansministere som er ansvarlige for å fremforhandle den endelige budsjettposten for Horisont Europa og øvrige programmer (Erasmus+, Konkurranssevnefondet, Kreativt Europa).

Struktur og virkemidler

I Kommisjonens forslag inngår Horisont Europa i en bredere budsjettstruktur for konkurransevne og industriell omstilling, Det europeiske konkurransevnefondet (European Competitiveness Fund, ECF), men fortsatt med et eget, øremerket budsjett. Horisont Europa og ECF er ment å fungere komplementært, og samlet bidra til en mer sammenhengende støtte fra forskning til innovasjon, oppskalering og marked – en såkalt «seamless investment journey». Utover dette ligner det nye Horisont Europa-forslaget i høy grad det eksisterende Horisont Europa, både ift. programmets politiske mål, som handler om å støtte fremragende forskning i Europa, samt spillereglene for hvilke prosjekter som kan motta støtte.

ECF er Kommisjonens forslag til en ny struktur for å samle investeringer i konkurransevne. ECF er et nytt fond som foreslås etablert ved å samle og delvis slå sammen en rekke eksisterende EU-programmer og finansieringsinstrumenter, herunder InvestEU, Innovasjonsfondet, Digital Europe, EU4Health, LIFE-programmet, Connecting Europe Facility (digital og energi), EU-romprogrammet (Copernicus, Galileo og

EGNOS), European Defence Fund, EDIRPA, ASAP, EDIP samt deler av programmene for det indre markedet og SMB-virkemidler.

Horisont Europa-forslaget: struktur og tematisk innretning

I forslaget avsettes 175 milliarder euro fordelt på 4 søyler: 1) Excellent science, 44,1 mrd. 2) Competitiveness and society, 75,9 mrd. 3) Innovation, 38,8 mrd. 4) European research area, 16,2 mrd. (se figur med alle søyler vedlagt).

En klar endring ift. tidligere er et økt fokus på konkurrenceevne, som skal oppnås bl.a. gjennom forsknings- og innovasjonspolitik. Den største endringen på programnivå synes å komme i søyle 2, som i det nye Horisont Europa skal være tett knyttet til det nye europeiske konkurrenceevnefondet (ECF). Dette er en av de største og mest omdiskuterte endringene i det nye EU-budsjettet/Programpakken.

I Kommisjonens forslag er Søyle 2: «Competitiveness and society» delt i to, og Competitiveness-delen er inndelt i fire såkalte «Policy Windows», som er felles med ECF. Policy-vinduene har følgende overskrifter:

1. Clean transition and Industrial Decarbonisation
2. Health Biotech, Agriculture and Bioeconomy
3. Digital Leadership
4. Resilience and security, Defence Industry and Space

Society-delen er delt i tre, med følgende overskrifter:

1. Global societal challenges
2. EU Missions
3. New European Bauhaus Facility

Proessen fremover

Europaparlamentets ordførere for FP10-forslaget, Christian Ehler og René Repasi, har nylig presentert sine rapporter om forslaget for Europaparlamentets komité for industri, forskning og energi (ITRE-komitéen). De har foreslått en rekke endringer i Kommisjonens forslag, og begge støtter at Horisont Europa får en selvstendig styringsstruktur, adskilt fra ECF, og gir sterk støtte til et styrket og uavhengig ERC. Det er ventet at både parlamentets og medlemslandenes posisjon vil bli avklart i løpet av sommeren, og at såkalte trilogsforhandlinger mellom Kommisjonen, parlamentet og Rådet vil gjennomføres høsten 2026 (en foreløpig tidslinje over nøkkeldatoer i prosessen er vedlagt).

Sammenhengen mellom Horisont Europa og ECF, er fortsatt uavklart.

For Norge og norske aktører er det særlig viktig at den særstilling EØS-land har hatt som assosierte land videreføres i den endelige teksten. UiBs Brussel-kontor vil følge diskusjonene tett og identifisere muligheter for å gi innspill i den pågående diskusjonen på områder som er relevante for UiB.

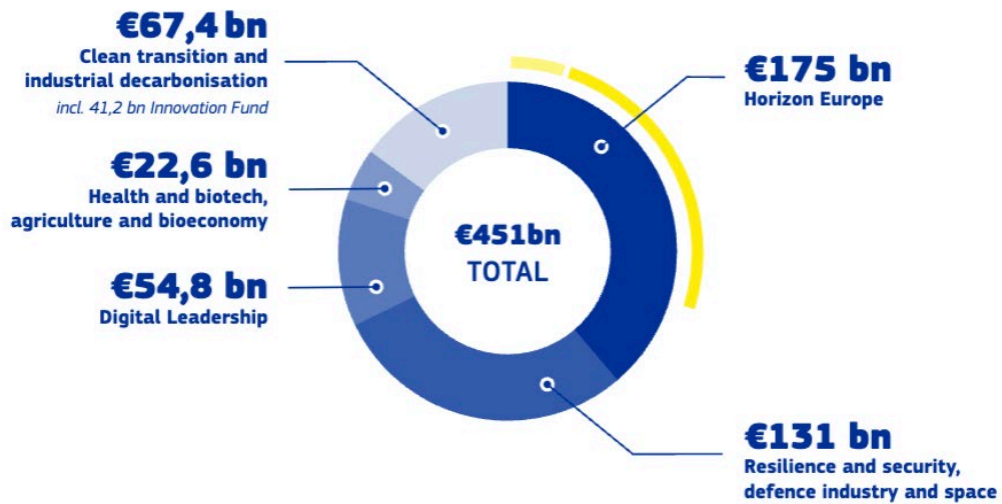
Forskningsutvalget vil bli holdt orientert om den videre utviklingen på møter høsten 2026.

- Mer om kommisjonens **budsjettforslag** til ECF og Horisont Europa her: [Lenke](#)
- Mer om programforslaget for **Horisont Europa** her: [Lenke](#)

Vedlegg: Tidslinje og oversikt over programforslaget

Tidslinje Horisont Europa 2028-2034 (FP20):

9. april 2026	Frist for medlemmer av Europaparlamentet for å melde inn endringsforslag til sine rapportører på Horisont Europa
3. kvartal 2026	Intensjonserklæring (Norge indikerer til EU hvilke program man ser for seg å delta i)
10. september 2026	Avstemming i Europaparlamentets komite for forskningssaker over parlamentets posisjon
5.-8. oktober 2026	Avstemming Europaparlamentet (hele)
Oktober 2026	Trilogsforhandlinger mellom Europaparlamentet, Europakommisjonen og rådet
Slutt 2026 eller start 2027	Forventet tidspunkt for endelig avtale om EUs budsjett, som inkluderer Horisont Europa
1. januar 2028	Horisont Europa trer i kraft
Januar 2028	Stortinget stemmer over hvilke EU-programmer Norge skal slutte seg til

Bilde: EU-kommisjonens budsjettforslag for Konkurranssevnefondet inkludert total budsjettramme for Horisont Europa. (2028-2034).

Pillar I	Pillar II	Pillar III	Pillar IV
EXCELLENT SCIENCE	COMPETITIVENESS AND SOCIETY	INNOVATION	EUROPEAN RESEARCH AREA
€44.079 BILLION	€75.876 BILLION	€38.785 BILLION	€16.262 BILLION
EUROPEAN RESEARCH COUNCIL	COMPETITIVENESS¹ : 1. Clean Transition and Industrial Decarbonisation 2. Health, Biotech, Agriculture and Bioeconomy 3. Digital leadership 4. Resilience and Security, Defence Industry and Space	EUROPEAN INNOVATION COUNCIL	ERA POLICIES
MARIE SKŁODOWSKA-CURIE ACTIONS	SOCIETY: 1. Global societal challenges 2. EU Missions 3. New European Bauhaus Facility	INNOVATION ECOSYSTEMS AND THE KNOWLEDGE TRIANGLE	RESEARCH AND TECHNOLOGY INFRASTRUCTURES
SCIENCE FOR EU POLICIES			WIDENING PARTICIPATION AND SPREADING EXCELLENCE

¹ Consistent with activities under the European Competitiveness Fund

Figur: forslag fra EU-kommisjonen til ny programstruktur for Horisont Europa (2028-2034).